

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Proměny vztahu českého katolického exilu v Římě po roce 1948 k marxismu a komunismu

Autor práce: Martin Kindl

Cílem diplomové práce Martina Kindla je zachytit reflexi komunismu a marxismu v časopise Studie v letech 1958-1976 prostřednictvím analýzy článků otištěných v tomto exilovém periodiku. Téma je relevantní a aktuální, jeho volbu hodnotím pozitivně, protože exilové časopisy jsou dosud málo probádanou oblastí dějin „Československého exilu“.

V teoretické části práce diplomant nejprve definuje základní pojmy a naznačuje diskuse, které se k těmto pojmům a jevům v literatuře objevují. Dále popisuje metodu zpracování získaných dat, vycházející z analýzy způsobu psaní, osobností autorů, použitých výrazů a způsobů zacházení s pojmy. V praktické části práce autor poměrně podrobně představuje jednotlivé články, jež jsou pro zvolený výzkum relevantní. Na závěr autor analyzuje a shrnuje výsledky sběru dat. Struktura práce i metoda výzkumu jsou pro zkoumané téma vhodné.

Zvolený rozsah literatury obsáhl většinu základních prací popisujících problematiku katolické církve během komunistického režimu v Československu, což společně s analýzou tematicky vybraných textů z časopisu Studie představuje dostatečnou heuristickou základnu pro parametry diplomové práce. Za chybu považuji absenci zhodnocení dosavadní odborné literatury.

Autor zkoumané jevy vymezuje velmi obecně, což vychází z komplexnosti obou základních zkoumaných jevů: komunismu (marxismu) a katolicismu a z omezeného rozsahu diplomové práce. Přesto nepovažuji zvolený způsob vymezení obou základních pojmů za zcela dostačující. Např. časopis Studie nutně nemusel nutně reprezentovat pouze normy, učení a tradice katolické církve.

Práce je původní, ovšem vzhledem k tomu, že samotná analýza zkoumaných dat je pouze v poslední závěrečné kapitole, není přínos pro rozvoj poznání ve zkoumané oblasti veliký. Největší část práce je věnovaná výpiskům z článků v časopise Studie, kde se mohl autor více zaměřit na analýzu získaných dat. Celkové úrovni výsledků práce by rovněž prospělo rozlišování autorů exilové vlny v období před a po roce 1968, zda a jak se tento fakt projevuje na jednotlivých člancích.

Poznámkový aparát je funkční a přiměřený. Co se týká formální stránky, diplomová práce má všechny náležitosti a je ve stanoveném rozsahu. Za formální nedostatky práce považuji neuvedení motivů, které autora vedly ke zvolení tématu. V kapitole 3.1 autor matoucím způsobem užívá pojmy „exilová literatura“, „zahraníční“ a „domácí literární tvorba“. Dále se místy objevují stylistické nedostatky jako opakující se výrazy, obraty či uvození vět (např. na str. 18 je dvakrát za sebou věta uvedena obratem „Za jedinou...“). Dále v textu chybí vysvětlení zkratky RFE (uvedené na str. 18), rovněž bližší představení, alespoň stručným medailonkem, významných autorů (např. Pavla Tigrida, Karla Skalického). Přiblížení osobností autorů vybraných textů by výrazně přispělo ke kontextualizaci zkoumaného jevu. Mezi drobné formální nedostatky patří nečitelný název periodika na str. 27, nedokončený název encykliky Divini Redemptoris apod. Po jazykové stránce je práce na dobré úrovni, i když v textu se občas vyskytnou chyby (např. str. 53), které však čtenáři nebrání v porozumění.

Při obhajobě doporučuji zaměřit pozornost zejména na tato témata:

1. Zda lze identifikovat rozdíl mezi texty autorů, kteří emigrovali před a po roce 1968.
2. Jaký byl osobnostní profil přispěvatelů časopisu Studie a vliv na jejich texty.
3. Představení jednotlivých koncepcí budoucího vývoje v prostředí „Československého exilu“.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

V Praze dne 24. 8. 2014

Miroslav Nedorostek